

11.10.2023

Pensjonistforbundets innspill til Finanskomiteen i behandlingen av Statsbudsjettet for 2024

Vi er skuffet over at budsjettet ikke leverer bedre på oppgaver som er nødvendige i møte med at vi blir stadig flere eldre hvert år. Vi har økende mangel på sykehjem og omsorgsboliger. Vi har digitaliseringsutfordringer som rammer eldre. Vi savner tiltak for å redusere ensomhet blant eldre for eksempel gjennom kulturtilbud. Vi trenger en tannhelsereform, slik at sykdommer og skader i munnen likestilles med resten av kroppen. Og vi ønsker virkemidler som legger til rette for økt frivillighet hvor man kan ta i bruk den ressursen som godt voksne er. Budsjettforslaget til regjeringen savner samtidig en sosial profil som tar hensyn til at vi befinner oss i en dyrtid med svært høy prisvekst som rammer minstepensjonister og andre grupper med lav inntekt hardest. De som har minst må gis et løft.

Oljepengebruk og rom innenfor handlingsregelen

Regjeringen legger opp til å bruke oljepenger tilsvarende 2,68 prosent av verdien av oljefondet. Dette er langt innenfor handlingsregelen, som sier at man over tid kan bruke om lag 3,0 prosent.

Velferdsloft kan finansieres gjennom økt oljepengebruk og fremdeles ligge trygt innenfor handlingsregelen. Dersom oljepengebruken økes til 2,75 prosent, frigjøres 11 milliarder kroner ekstra. Å øke minstepensjon opp til fattigdomsgrensen vil koste om lag 4 milliarder kroner. Samtidig bør kommuneøkonomien styrkes og sikre en nettovækst av sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Videre må man styrke de økonomiske virkemidlene innenfor Bo trygt hjemme-reformen, som skal stimulere til at flere eldre kan bo lenger hjemme. Et ytterligere tiltak for å bedre budsjettets sosiale profil er å redusere avgifter. Avgifter rammer dem med lavest inntekt hardest, da det utgjør en relativt sett større del av deres inntekter. Redusert pris på barnehager er et flott tiltak som treffer barnefamilier, men vi savner også øvrige tiltak som treffer enda bredere. Matprisene bidrar sterkt til den høye prisveksten og for mange er en vanlig handlepose blitt fryktelig dyr. Et tiltak er å redusere avgiftene på matvarer.

Pensjonsvekst

I 2023 øker pensjon under utbetaling med 6,91 prosent. Den relativt høye nominelle veksten følger av den lovfestede reguleringsmetoden som sier at pensjon skal øke i takt med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten. En vesentlig del av veksten i 2023 skyldes imidlertid at det ble gitt for lite i 2022, og det korrigeres det for i år. Samtidig er den høye nominelle veksten et resultat av at prisene har steget svært mye. Ser man 2022 og 2023 under ett anslås pensjonistene å få redusert kjøpekraften med 0,7 prosent. Realveksten var -1,6 prosent i 2022, og anslås å øke med 0,9 prosent i 2023. Prisene har steget mer enn pensjonene de siste to årene.

Fra 2024 skal det såkalte *gjenlevendetillegget* for etterlatte alderspensjonister født i 1944 eller senere ikke lenger oppreguleres, og beløpet skal fryses hvert år fremover. Tillegget går i all hovedsak til enker, og inngår som en del av deres ordinære alderspensjon fra folketrygden. Endringen vil redusere enkers kjøpekraft i alle år fremover, resten av deres liv. Dette er Pensjonistforbundet sterkt imot. Enker bør

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910

ikke få en annenrangs pensjonsregulering, og det bør videreføres en etterlattepensjon i folketrygden også for yngre årskull.

Lave anslag på lønns- og prisvekst

Vi viser til anslått lønns- og prisvekst for 2024 i nasjonalbudsjettet. Regjeringen har lavere anslag på både lønns- og prisvekst enn SSB og Norges Bank. Regjeringen anslår en lønnsvekst på 4,9 prosent, SSB anslår 5,1 prosent og Norges Bank 5,2 prosent. Regjeringen anslår en prisvekst på 3,8 prosent, mens SSB anslår 4,0 prosent og Norges Bank anslår 4,8 prosent. Lønns- og prisveksten inngår i beregningen av oppreguleringen av alderspensjon fra folketrygden, og påvirker også justeringene av grensene i skattesystemet. Et for lavt prisvekstanslag kan undervurderer kommunenes kostnader, noe vi også så i fjorårets budsjett. Her risikerer man å gjenta tabben fra i fjor.

Anslått vekst i alderspensjon i 2024

Alderspensjon fra folketrygden skal i 2024 øke i takt med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten, tillagt eventuelle avvik mellom anslått og faktisk lønns- og prisvekst fra 2023. Regjeringens anslag fra statsbudsjettet gir en vekst i alderspensjoner under utbetaling på 4,79 prosent neste år, mens SSBs anslag gir en vekst på 4,89 prosent, og Norges Banks anslag gir 5,34 prosent vekst. Den anslått pensjonsveksten i statsbudsjettet er hele 0,55 prosentpoeng lavere enn Norges Banks anslag.

Dette kan få konsekvenser for skattesystemet. Trinnene i nedtrappingen av det særskilte skattefradraget for pensjonister øker i takt med forventet vekst i alderspensjon. Dersom veksten i alderspensjon undervurderes vil disse trinnene ikke øke like mye som de burde. Det kan gi økt skatt for pensjonistene, og en reduksjon av deres kjøpekraft.

Fripoliser

Vi viser til Stortingets vedtak om å slå sammen tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond til et felles bufferfond for private garanterte pensjonsprodukter, herunder fripoliser, med virkning fra 1. januar 2024. Regelendringen innebærer at fripolisekundene tar en større del av risikoen for forvaltningen enn tidligere, da bufferfondet også skal kunne dekke negativ avkastning. For at denne endringen ikke skal være utelukkende til pensjonsleverandørenes fordel gjenstår det å innføre regler som sikrer at midlene i bufferfondet vil utbetales til kundene. Stortinget har vedtatt at regjeringen skal nedsette et hurtigarbeidende utvalg med representanter fra berørte parter, for å se på mulige regelendringer for ytterligere å sikre verdiene i og reguleringene av fripoliser. Pensjonistforbundet ber Finanskomiteens medlemmer om å følge opp saken slik at dette utvalget nedsettes så raskt som mulig.

Postadresse:

Pb. 6714 St. Olavs pl.
0130 Oslo

Besøksadresse:

Torggata 15

pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Telefon: 22 34 87 70
Faks: 22 34 87 83

Bankgiro: 9001.05.50202
Org.nr.: 970 323 910